

UTKAST

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om avdragbarhet i beskattningen för den medieavgift som betalas till landskapet Åland och om skattefrihet för vissa stödåtgärder för natur- och vattenskyddet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att bestämmelser om avdragbarhet i inkomstbeskattningen för den medieavgift som betalas till landskapet Åland ska tas in i inkomstkattelagen, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och inkomstkattelagen för gårdsbruk.

Det föreslås dessutom att det i inkomstkattelagen, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och inkomstkattelagen för gårdsbruk ska tas in bestämmelser om skattefrihet för vissa stödåtgärder som syftar till natur- och vattenskydd i enlighet med naturvårdslagen och lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2021. De bestämmelser som gäller den medieavgift som betalas till landskapet Åland tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021. Bestämmelserna om skattefrihet för stödåtgärder som syftar till natur- och vattenskydd tillämpas retroaktivt för skatteåret 2020 till den del stödåtgärderna har genomförts redan 2020.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	4
3 Målsättning	6
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	6
4.1 De viktigaste förslagen.....	6
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	8
5 Alternativa handlingsvägar	9
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser.....	9
6 Remissvar	9
7 Ikraftträdande.....	9
8 Förhållande till andra propositioner.....	10
8.1 Samband med andra propositioner.....	10
9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	10
LAGFÖRSLAG	12
1. Lag om ändring av 6 och 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet	12
2. Lag om ändring av 4 och 6 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk	13
3. Lag om ändring av inkomstskattelagen.....	14
BILAGOR.....	15
PARALLELLTEXTER	15
1. Lag om ändring av 6 och 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet	15
2. Lag om ändring av 4 och 6 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk	16
3. Lag om ändring av om ändring av inkomstskattelagen.....	17

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Medieavgift som betalas till landskapet Åland

Samfund vars hemkommun finns i landskapet Åland är inte skyldiga att betala rundradioskatt. Ålands landskapsregering antog den 4 december 2019 en landskapslag, landskapslag (2019:103) om medieavgift, enligt vilken samfund som har sin hemkommun på Åland ska betala en årlig medieavgift till landskapet. Medieavgiften är i sak jämförbar med rundradioskatten. För att likabehandlingen av samfund på Åland och i det övriga landet ska tillgodoses föreslås det att det i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), nedan *närings-skattelagen*, och i inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) införs bestämmelser om att medieavgiften ska vara avdragbar i beskattningen på samma sätt som rundradioskatten.

Inte heller fysiska personer vars hemkommun finns i landskapet Åland är skyldiga att betala rundradioskatt. Enligt landskapslagen om medieavgift ska den som är allmänt skattskyldig, har sin hemkommun på Åland och som senast under skatteåret har fyllt 18 år betala medieavgift till landskapet. Enligt 31 § 8 mom. i inkomstskattelagen (1553/1992) är rundradioskatten för personer inte en avdragbar utgift. Med tanke på likabehandlingen av fysiska personer och för tydlighetens skull föreslås det att bestämmelsen ska utvidgas till att utöver rundradioskatten också gälla medieavgiften.

Propositionen har beretts vid finansministeriet.

Skattefrihet i fråga om vissa stöd för natur- och vattenskyddet

Miljöministeriet har berett ändringar i naturvårdslagen (1096/1996) och i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004). Bland de föreslagna reformerna finns inrättandet av vissa nya stödssystem för natur- och vattenskydd. De nya stöd som avses i detta lagförslag är sådana som miljöministeriet berett och lagt fram och som avses i det föreslagna nya 1 a kap. i naturvårdslagen. Det stöd man avser att införa först är stödet för istandsättning och vård av vårdbiotoper (RP 116/2020 rd). Bestämmelser om stöd för främjande av åtgärder inom vattenvården och havsvården ingår i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (RP 60/2020 rd). Som första stödform införs det stöd i form av gipsbehandling av jordbruksmark som riktar sig till odlarna.

Lagen om ändring av lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (507/2020) och statsrådets förordning om stöd för gipsbehandling av jordbruksmark åren 2020—2025 (510/2020) har trätt i kraft den 1 juli 2020. Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av naturvårdslagen (RP 116/2020 rd) lämnades till riksdagen den 27 augusti 2020. I den föreslagna ändringen av naturvårdslagen ska de närmare bestämmelserna om de olika stödformerna grunda sig på statsrådets förordningar, varav den första gäller istandsättning och vård av vårdbiotoper.

Stöden i fråga är till sin natur sådana som enbart syftar till natur- och vattenskyddet, och stödmottagarna drar i princip inte någon ekonomisk nytta av dem. För att trygga målen för stöden och för att undvika oklarheter föreslås det att dessa stöd ska vara skattefria enligt skattelagstiftningen.

De frågor som gäller de nya stödåtgärderna har beretts vid miljöministeriet, och finansministeriet och Skattestyrelsen har samarbetat med miljöministeriet i fråga om bedömningen av hur de

föreslagna stöden ska behandlas i beskattningshänseende. Det förslag som gäller skattefrihet för stödåtgärder har beretts vid finansministeriet.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Medieavgift som betalas till landskapet Åland – samfund

Enligt 8 § 1 mom. 19 punkten i näringskattelagen är den rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt (484/2012) en avdragbar utgift för inkomstens förvärvande. Enligt 6 § 1 mom. 14 punkten i inkomstskattelagen för gårdsbruk är den rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt en avdragbar utgift för förvärvande av inkomst av jordbruk.

Rundradioskatt för samfund tas inte ut hos samfund med hemkommun i landskapet Åland. Den landskapslag om medieavgifter som gäller dessa samfund har trätt i kraft den 1 januari 2020 och den tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021. Medieavgift för samfund ska betalas av samfund med hemkommun på Åland som bedriver rörelse eller lantrbruk och vars beskattningsbara inkomst för skatteåret är minst 50 000 euro. Medieavgiften för samfund är 140 euro plus 0,35 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 50 000 euro. Avgiftsbeloppet ska dock vara högst 3 000 euro. Medieavgiften för samfund bestäms på samma grunder och till samma belopp som rundradioskatten för samfund, och den bestäms i samband med inkomstbeskattningen. Medieavgiften redovisas till landskapet Åland. I förslaget till landskapslag (lagförslag 19/2018—2019, punkt 6.3) beräknas utifrån beskattningssuppgifterna för 2015 att skatteintäkterna av medieavgiften för samfund sammanlagt kommer att uppgå till landskapslagen om ändring av 2 § landskapslagen om kommunalskatt för näringsverksamhet (2019:105), föreskrivs det att medieavgiften för samfund ska vara en avdragbar utgift för näringsidkare i landskapets samfundsbeskattning. I landskapslagen om ändring av landskapslagen om kommunalskatt för gårdsbruk (2019:106) föreskrivs det på motsvarande sätt att medieavgiften för samfund ska kunna dras av från inkomst av gårdsbruksverksamhet i landskapets inkomstbeskattning av gårdsbruk. gå till cirka 250 000—300 000 euro.

I landskapslagen om ändring av 2 § landskapslagen om kommunalskatt för näringsverksamhet (2019:105), föreskrivs det att medieavgiften för samfund ska vara en avdragbar utgift för näringsidkare i landskapets samfundsbeskattning. I landskapslagen om ändring av landskapslagen om kommunalskatt för gårdsbruk (2019:106) föreskrivs det på motsvarande sätt att medieavgiften för samfund ska kunna dras av från inkomst av gårdsbruksverksamhet i landskapets inkomstbeskattning av gårdsbruk.

I inkomstbeskattningen sammanräknas alla beskattningsbara inkomster, och utifrån dem bestäms samfundets inkomstskatt. Också för de åländska samfunden fastställs de beskattningsbara inkomsterna på motsvarande sätt. Inkomstskatten för samfund delas mellan staten och kommunerna på det sätt som föreskrivs i lagen om skatteredovisning (532/1998) i enlighet med de angivna procentandelarna för utdelningen.

Utöver inkomstskatten för samfund är åländska samfund enligt kommunalskattelag (2011:119) för landskapet Åland skyldiga att betala kommunalskatt till landskapet för inkomster som har förvärvats i landskapet och annorstädes. Kommunalskatten på Åland motsvarar till sin storlek den andel av utdelningen som anges i fråga om kommuner i lagen om skatteredovisning. De åländska samfunden befrias från inkomstskatt för samfund eller kommunalskatt på Åland så, att ett samfund av den andel av inkomstskatten för samfund som motsvarar utdelningen till kommunerna bara betalar den andel som motsvarar inkomst som förvärvats i Fastlandsfinland och av den åländska kommunalskatten den andel som motsvarar inkomst som förvärvats på Åland.

Medieavgift som betalas till landskapet Åland – fysiska personer

Enligt 31 § 8 mom. i inkomstskattelagen är rundradioskatten för fysiska personer inte avdragbar i beskattningen. Motsvarande bestämmelse i fråga om den medieavgift som betalas till landskapet Åland finns i landskapslagen om ändring av 9 § kommunalskattelagen för landskapet Åland (2019:107). Med tanke på likabehandlingen av fysiska personer oberoende av hemort och för tydlighetens skull föreslås det att bestämmelsen i inkomstskattelagen om att rundradioskatten inte är avdragbar i beskattningen ska utvidgas till att utöver rundradioskatten också gälla medieavgiften.

Skattefrihet i fråga om vissa stöd för natur- och vattenskyddet

Miljöministeriet har i anslutning till stöd för skydd och vård av den biologiska mångfalden (RP 116/2020 rd) berett nya bestämmelser om de stöden för natur- och vattenskyddet och om stöd för främjande av åtgärder inom vattenvården och havsvården. Det första stöd som införs är det stöd som kan beviljas i form av gipsbehandling av jordbruksmark.

Ett nytt kapitel, 1 a, har beretts och ska fogas till naturvårdslagen. Kapitlet innehåller bestämmelser om skydd och vård av den biologiska mångfalden och med stöd av 6 a § i det nya kapitlet föreslås det att närmare bestämmelser om stöd för istandsättning och vård av vårdbiotoper får först utfärdas genom förordning av statsrådet. Syftet med stödet är att genom istandsättnings- eller vårdåtgärder befrämja växtlighetens, växtarternas och djurarternas ekologiska status i vårdbiotoperna och bevara och höja vårdbiotopernas landskapsmässiga värden. Stödsystemet enligt naturvårdslagen är ett led i genomförandet av livsmiljöprogrammet Helmi, som ingår i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering.

I regeringens proposition RP 60/2020 rd föreslås det dessutom ändringar av lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen som innebär att till 5 § fogas ett tillägg gällande stödsystem och att till lagen fogas ett nytt 1 a kap. som innehåller bestämmelser om den rättsliga grunden för stödet. Med stöd av bemyndigandena i förslaget till proposition föreslogs det dessutom att det ska utfärdas en första tidsbegränsad statsrådsförordning om stödet.

Förordningen ska tillämpas på stöd som beviljas i form av spridning av gips på jordbruksmark. Gipsbehandlingen av jordbruksmark är ett led i det program för effektiviserat vattenskydd som ingår i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering. Gipsbehandling av jordbruksmark ingår i åtgärdsprogrammet för havsförvaltningsplanen. Lagen om ändring av lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och statsrådets förordning om stöd för gipsbehandling av jordbruksmark åren 2020—2025 har trätt i kraft den 1 juli 2020.

Enligt 29 § i inkomstskattelagen är den skattskyldiges inkomster i pengar eller pengars värde skattepliktig inkomst. Bestämmelser om helt eller delvis skattefria förvärvsinkomster finns i 87—92 c § i inkomstskattelagen. Bestämmelserna i 4 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk gäller nettoinkomster av jordbruk. Enligt 4 § 1 mom. i lagen utgörs nettoinkomsten av jordbruk under skatteåret av skillnaden mellan den under skatteåret av jordbruket i pengar eller pengars värde erhållna inkomsten och utgifterna för inkomstens förvärvande eller bibehållande. Också enligt 4 § i näringskattelagen är de inkomster i pengar eller de förmåner med penningvärde som erhållits i näringsverksamheten skattepliktig inkomst. I 6 § i näringskattelagen räknas de inkomster upp som med avvikelse från huvudregeln inte betraktas som skattepliktig inkomst av näringsverksamhet.

Utgångspunkten för det finländska skattesystemet är en omfattande skatteplikt. Att på det sätt som föreslås i denna lag föreskriva om skattefrihet för de nya stöden för natur- och vattenskydd,

till den del det är fråga om stöd i någon annan form än i pengar, avviker från de allmänna principerna för skattesystemet. Det är dock befogat att göra ett undantag på grund av att sådana stödåtgärder genomförs och bekostas av närings-, trafik- och miljöcentralerna med markägarens samtycke. Stödet utgörs av varor och tjänster. Det skulle onekligen bli svårt att fastställa grunden för det värde i pengar och det värdebelopp som i ett sådant fall eventuellt tillkommer markägaren, vilket i praktiken kunde leda till oönskade tolkningssituationer. Med beaktande av de förmodligen relativt små belopp en sådan förmån skulle uppgå till är det för undvikande av osäkra tolkningar motiverat att i detta fall föreskriva att förmånen är skattefri.

3 Målsättning

Medieavgift som betalas till landskapet Åland

Syftet med att i näringskattelagen och inkomstskattelagen för gårdsbruk ta in bestämmelser om att samfund får dra av den medieavgift som enligt landskapslagen om medieavgift ska betalas till landskapet Åland i beskattningen, samtidigt som det i inkomstskattelagen föreskrivs att fysiska personer inte får dra av medieavgiften i beskattningen är att allmänt skattskyldiga samfund och fysiska personer i Fastlandsfinland och på Åland ska behandlas på så lika grunder som möjlig oberoende av var de bor. Genom att samfunds betalning av medieavgift behandlas på samma sätt som samfunds betalning av rundradioskatt strävar man efter att uppnå en smidigare förvaltning och enklare skatteberäkning i de situationer där man för att undvika dubbelbeskattning räknar ut skattelättnader i inkomstbeskattningen och landskapsbeskattning för samfund som är skattskyldiga på Åland.

Skattefrihet i fråga om vissa stöd för natur- och vattenskyddet

Den i förslaget avsedda skattefriheten för sådana stöd för natur- och vattenskyddet som beviljas i annan form än pengar syftar till att göra rättsläget tydligare och undvika tolkningar om huruvida en sådan förmån med penningvärde som ska ha betraktats som skattepliktig inkomst eventuellt har beviljats stödmottagaren i vissa marginella fall. Miljöministeriet har gjort den bedömningen att de stöd i form av varor och tjänster som ska beviljas primärt gäller natur- och vattenskyddet, att de åtgärder som utgör grunden för stödet inte syftar till ekonomisk vinning och att åtgärderna i princip inte heller ger stödmottagaren någon annan fördel som kan betraktas ha penningvärde.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Medieavgift som betalas till landskapet Åland

Det föreslås i propositionen att medieavgiften för samfund ska vara en avdragbar utgift för samfund enligt näringskattelagen och inkomstskattelagen för gårdsbruk. Det föreslås att 8 § 1 mom. 19 punkten i näringskattelagen ska ändras genom att ett omnämnande av medieavgift enligt landskapslagen om medieavgift införs i punkten. Det föreslås dessutom att 6 § 1 mom. 14 punkten i inkomstskattelagen för gårdsbruk ska ändras på motsvarande sätt.

Till den del de bestämmelser som gäller kommunalskatt i landskapet Åland i fråga om skatteplikt för inkomster eller avdragsrätt för utgifter skiljer sig från bestämmelserna i näringskattelagen eller inkomstskattelagen för gårdsbruk, för att beräkna beloppet av kommunalskatt på Åland ska för samfund separat bestämmas den beskattningsbara inkomsten enligt de bestäm-

melser som gäller kommunalbeskattning på Åland . Den beskattningsbara inkomsten ska bestämmas separat för påförande av kommunalskatt som ska betalas på Åland också i sådana fall då samfundets medieavgift är avdragbar i kommunalbeskattningen på Åland, men inte i övrigt vid inkomstbeskattningen. Detta leder till extra administrativt arbete för de skattskyldiga och för Skatteförvaltningen. Medieavgiften behandlas då på annat sätt i skattehänseende än rundradioskatten för samfund, vilket inte kan anses vara önskvärt.

Det föreslås dessutom att medieavgiften för fysiska personer inte ska vara en avdragbar avgift i inkomstbeskattningen. Medieavgiften är en direkt skatt som betalas på inkomst. Utgångspunkten är att skatten inte ska vara avdragbar i beskattningen om den inte uttryckligen är avdragbar enligt lag. Eftersom det i 31 § 8 mom. i inkomstskattelagen föreskrivs att rundradioskatten inte är avdragbar i beskattningen, är det för enhetlighetens skull ändamålsenligt att utsträcka bestämmelsen om avdragbarhet för rundradioskatten till att också gälla medieavgiften för fysiska personer. Medieavgiften för personer är med stöd av landskapslagen om ändring av 9 § kommunalskattelagen för landskapet Åland (2019:107) uttryckligen inte en avdragbar avgift i beskattningen på Åland.

Skattefrihet i fråga om vissa stöd för natur- och vattenskyddet

Det föreslås i propositionen att inkomstskattelagen, näringskattelagen och inkomstskattelagen för gårdsbruk ska ändras så att de stöd som kan beviljas med stöd av 1 a kap. i lagen om vatten- och havsvårdsförvaltningen och det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen ska vara skattefria för stödmottagaren i de fall då stöden beviljas i någon annan form än i pengar.

När dessa former av stöd beviljas är det endast fråga om åtgärder som anknyter till natur- och vattenskyddet, och avsikten är inte att stödmottagaren ska dra nytta av stöden, utan de ska vara till nytta för naturen och yt- och grundvattnet på ett allmänt plan. Vad de åtgärder som kan beviljas stöd ska omfatta samt målen och grunderna för dem redovisas i de regeringspropositioner som miljöministeriet har lämnat om stöden (RP 60/2020 rd och RP 116/2020 rd).

Det som med avseende på beskattningen är det väsentliga är stödets huvudsakliga karaktär som skyddsåtgärder när det gäller natur- och vattenskyddet, och syftet med dem är inte att ge stödmottagarna själva inkomster eller någon annan fördel eller nytta. Stödet beviljas i form av varor och tjänster. I något enskilda fall kan det till och med hända att stödmottagaren lider ekonomisk skada av stödet, såsom att jordmaterialets kvalitet försämras. Eftersom de situationer där stöd kan tillämpas varierar stort, kan det också i enskilda fall förekomma att stödmottagaren blir föremål för något som kan klassificeras som förmån, t.ex. att jordmaterialets kvalitet förbättras. Miljöministeriet har dock gjort den bedömningen att stödmottagaren i den övervägande delen av fallen vare sig lider skada eller drar nytta av stödåtgärderna, utan de är i princip enbart åtgärder som gäller natur- och vattenskyddet. För att oklara tolkningar ska kunna undvikas med avseende på huruvida stödmottagaren i vissa marginella fall eventuellt har dragit sådan fördel av stödet som vid beskattningen kan tolkas som förmån med penningvärde och därmed som skattepliktig, föreslås det att stödåtgärderna ska vara helt skattefria enligt lag. Det kan annars uppstå tolkningssituationer, inte bara om huruvida stödmottagaren dragit nytta eller haft ekonomisk fördel av stödet, utan också i fråga om beloppet av en sådan fördel eller nytta.

Om mottagandet av en stödåtgärd kan medföra skattepåföljder för markägaren, utan att denne har någon fördel eller nytta av åtgärden, kommer markägarna inte nödvändigtvis att ge sitt tillstånd till åtgärden på grund av skatterisken. Ifall bestämmelser om skattefrihet för stödåtgärderna fanns införda i lag och den skattemässiga behandlingen av dem tydlig, skulle någon osäkerhet om hur åtgärderna beskattas inte äventyra uppfyllelsen av syftet med stödsystemet för natur- och vattenskyddet.

De stöd som kan beviljas i enlighet med det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen består av varor och tjänster som överläts till stödmottagaren. En förutsättning för skattefrihet är att stödet inte betalas ut till stödmottagaren i form av pengar, utan att stöd utgörs av varor eller tjänster. Om en del av stödet skulle betalas ut i pengar, vore denna del av stödet normalt sett skattepliktig inkomst för stödmottagaren, och den motsvarande delen av de kostnader som stödåtgärderna föranleder på normalt sätt avdragbara i beskattningen. Stödmottagaren kan vara en privatperson, ett företag eller annat samfund eller ett offentligt samfund, och bestämmelser om skattefrihet för stödet ska därför införas i inkomstskattelagen, näringskattelagen och inkomstskattelagen för gårdsbruk.

Utifrån de grunder som anförs ovan föreslås det att det till 6 § 1 mom. i näringskattelagen ska fogas en ny 7 punkt, till 4 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk ett nytt 5 moment och till inkomstskattelagen en ny 92 d § där det ska föreskrivas om skattefrihet för mottagaren av sådana stöd för skydd och vård av den biologiska mångfalden som avses i det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och sådana stöd för främjande av åtgärder inom vattenvården och havsvården som avses i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen i sådana fall då stödet inte betalas ut i pengar.

Inkomstskattelagen, näringskattelagen och inkomstskattelagen för gårdsbruk hör till finansministeriets förvaltningsområde, medan naturvårdslagen och lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och de statsrådsförfordningar som med stöd av de lagarna utfärdats om stödåtgärder för natur- och vattenskyddet hör till miljöministeriets förvaltningsområde. I de bestämmelser som föreslås i propositionen föreskrivs det att de stödåtgärder som avses i det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen ska vara skattefria. Miljöministeriet ska alltid bereda bestämmelserna i de separata statsrådsförfordningar som med stöd av 1 a kap. i de nämnda lagarna får utfärdas om de nya stödåtgärderna. För närvarande gäller skattefriheten sådana stöd som beviljas i enlighet med statsrådets förordning om gipsbehandling av jordbruksmark åren 2020—2025 och sådana stöd som beviljas i enlighet med den föreslagna statsrådsförfordningen om stöd för istandsättning och vård av vårdbiotoper. I fråga om bedömningen av grunderna för skattefrihet för de planerade stödåtgärderna samarbetar miljöministeriet med finansministeriet.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Medieavgift som betalas till landskapet Åland – ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna

Att medieavgiften för samfund blir avdragbar i beskattningen har inte någon betydande inverkan på intäkterna av samfundsskatten. En del av effekterna av avdragen kommer dessutom att gälla kommunalskatten på Åland, vilket gör att minskningen av intäkterna av samfundsskatten på grund av den föreslagna avdragbarheten kommer att bli mycket liten. Att medieavgiften för fysiska personer enligt de föreslagna bestämmelserna inte är avdragbar i beskattningen ändrar inte det rådande rättsläget och förslaget har i detta avseende inte några ekonomiska konsekvenser.

Att medieavgiften för samfund blir avdragbar i beskattningen kommer enligt bedömningar att underlätta myndigheternas arbete och minska den administrativa bördan i situationer där de för att undvika dubbelbeskattning beräknar skattelättnader i fråga om inkomstskatt och landskapskatt för samfund som är skattskyldiga på Åland. Förslaget har därmed positiva konsekvenser för myndigheterna.

Skattefrihet i fråga om vissa stöd för natur- och vattenskyddet – ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för aktörernas beteende

Att det föreskrivs i lag att de aktuella stöden ska vara skattefria bedöms inte ha några konsekvenser för statens skatteintäkter, eftersom stöden endast i mycket sällsynta fall, om ens någon, kan anses ge upphov till sådana förmåner med penningvärde som är skattepliktiga. Att stöden blir skattefria har därför inte några skattemässiga konsekvenser. Förslaget anses dock ha konsekvenser i form av ett klarare rättsläge, vilket i sin tur bedöms inverka sporrande på aktörerna och få dem att ansöka om stöden, eftersom stöden har en tydlig inverkan på beskattningen och denna är till fördel för den som ansöker om stöd.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Skattefrihet i fråga om vissa stöd för natur- och vattenskyddet

Ett alternativ till den föreslagna skattefriheten för stöden vore att låta bli att ta in de föreslagna ändringarna i skattelagarna, vilket skulle innebära att stöden betraktades som beskattningsbar inkomst för mottagaren. Eftersom båda de stödformer som är aktuella ska erbjudas stödmottagarna i form av varor eller tjänster och inte i pengar och därmed inte ge mottagarna någon förmån med penningvärde, skulle någon beskattningsbar inkomst inte uppstå under just några omständigheter. Om stöden inte uttryckligen skulle föreskrivas vara skattefria, kunde det uppstå problem vid tolkningen av huruvida stödmottagaren eventuellt fått någon fördel som kan jämföras med en förmån med penningvärde som i så fall ska betraktas som skattepliktig inkomst. För undvikande av att tolkningsproblem uppstår om eventuella skattepliktiga förmåner och deras belopp ansågs det i samband med beredningen av ärendet att det är mer ändamålsenligt att föreskriva att de stöd som beviljas i enlighet med det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen ska vara skattefria.

6 Remissvar

[XX]

7 Ikraftträdande

De lagar som föreslås i denna proposition föreslås träda i kraft den 1 januari 2021. Det föreslås att lagarna ska tillämpas vid beskattningen på det sätt som anges nedan.

Medieavgift som betalas till landskapet Åland

De föreslagna bestämmelserna i 31 § 8 mom. i inkomstskattelagen, 8 § 1 mom. 19 punkten i näringskattelagen och 6 § 1 mom. 14 punkten i inkomstskattelagen för gårdsbruk ska tillämpas första gången vid beskattningen för 2021.

Skattefrihet i fråga om vissa stöd för natur- och vattenskyddet

Den föreslagna 92 d § i inkomstskattelagen och de föreslagna ändringarna i 6 § 1 mom. i näringskattelagen och 4 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk ska tillämpas på de stödåtgärder

som avses i de nämnda bestämmelserna tidigast från den tidpunkt då de bestämmelser i lag eller de statsrådsförfordningar som gäller stödåtgärderna har trätt i kraft och stödåtgärder genomförs.

Lagen om ändring av lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och statsrådets förordning om stöd för gipsbehandling av jordbruksmark åren 2020—2025, som är den första statsrådsförfordningen som tillämpas på stödformen, har trätt i kraft den 1 juli 2020. Det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och den första statsrådsförfordning som planeras bli utfärdad med stöd av den, statsrådets förordning om istandsättning och vård av vårdbiotoper, avses träda i kraft hösten 2020.

I den utsträckning de stödåtgärder som avses i det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och de separata statsrådsförfordningar om stöd som utfärdas med stöd av det eller de stödåtgärder som avses i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och de separata statsrådsförfordningar om stöd som utfärdats och kommer att utfärdas med stöd av det genomförs redan under 2020, ska de föreslagna lagarna till denna del tillämpas redan i beskattningen för 2020. Den första stödåtgärden bland dem, gipsbehandling av jordbruksmark, utgör stöd för vattenvård och havsvård.

8 Förhållande till andra propositioner

8.1 Samband med andra propositioner

De ändringar som föreslås beträffande 92 d § i inkomstskattelagen, 6 § 1 mom. i näringskattelagen och 4 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk och som gäller skattefrihet av stöd för istandsättning och vård av vårdbiotoper är beroende av att det föreslagna 1 a kap. i naturvårdslagen och den statsrådsförfordning om istandsättning och vård av vårdbiotoper som enligt planerna ska utfärdas med stöd av det träder i kraft som planerat. Om stödbestämmelserna inte genomförs som planerat, finns det inte heller något behov av att föreskriva om skattefrihet för stödet. Om det aktuella stödet genomförs på ett sätt som till sitt innehåll väsentligt skiljer sig från det som nu föreslagits, ska den skattemässiga behandlingen och grunderna för den samt det eventuella behovet av skattefrihet för stödet bedömas på nytt.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Vid beredningen av propositionen har det ansetts vara nödvändigt att bedöma det retroaktiva ikraftträdandet av förslaget till skattefrihet i fråga om vissa stöd för natur- och vattenskyddet utifrån 81 § i grundlagen, eftersom förslaget innebär att en skattelag i detta avseende kommer att träda i kraft retroaktivt.

I 81 § 1 mom. i grundlagen anges att det om statsskatt föreskrivs genom lag, som ska innehålla bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och skattens storlek samt om de skattskyldigas rättsskydd. Grundlagen innehåller dock inte något allmänt förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Grundlagsutskottet har ansett, bl.a. i sitt utlåtande GrUU 1/2009 rd, att ”man utifrån allmänna rättsprinciper, såsom kraven på förutsebarhet och skälighet, kan formulera en utgångspunkt att skattelagstiftning med retroaktiv verkan ska undvikas. Oavsett detta kan sådana särdrag vara kopplade till enskilda fall att det inte är direkt konstitutionsstridigt att anta retroaktiv skattelagstiftning”. Grundlagsutskottet har i samma utlåtande ansett att skattelagarna trots det innefattar ett berättigande att förlita sig på att den lagstiftning som gäller väsentliga rättigheter och skyldigheter i fråga om skattskyldigheten är så pass konstant att frågor av denna typ inte kan regleras på ett sätt som orimligt skulle försvaga den skattskyldiges rättsliga ställning. Också i sitt utlåtande GrUU 3/1983 har grundlagsutskottet ansett att retroaktiv skattelagstiftning ska kunna godtas då det är fråga om en åtgärd som förbättrar den skattskyldiges ställning: ”Utan att

i desto vidare bemärkelse ta ställning till retroaktiva skattelagar på grund av författningsrätten, grundlagsutskottet anses att det inte finns något konstitutionellt hinder för att föreskriva om en retroaktiv skattelättnad i en allmän lag.”

Grundlagsutskottet har bl.a. i sina utlåtande GrUU 39/2006 rd och GrUU 56/2005 rd hänvisat till bedömning av försämring av avtalsparternas rättsliga ställning med avseende på egendomsskyddet. I sitt utlåtande GrUU 39/2006 rd konstaterar utskottet att konsekvenserna av det lagförslag som bedöms enbart skulle vara positiva för gäldenären, och att en ändring av räntenivån på föreslaget sätt därför inte stöter på några problem med tanke på egendomsskyddet.

Det föreslås i denna proposition att skattefriheten för vissa stöd för natur- och vattenskyddet ska tillämpas retroaktivt redan i beskattningen för skatteåret 2020. Med hänvisning till de utskottsutlåtanden som redovisas ovan kommer den föreslagna skattefriheten för stöd inte att försvaga de skattskyldigas rättsliga ställning i något avseende, utan tvärtom förbättra den. Därmed anses inte en retroaktiv tillämpning av skattefriheten för stöden utgöra något problem med avseende på 81 § i grundlagen. Dessutom kunde skattefriheten, om den inte tillämpas retroaktivt, försätta stödmottagarna i en ojämlik ställning med hänsyn till tidpunkten för mottagandet av stödåtgärden, vilket inte heller kan anses önskvärt. En retroaktiv tillämpning av skattefriheten har bedömts vara motiverad och ändamålsenlig för att målen för stöden för natur- och vattenskyddet ska kunna tryggas också till den del man hunnit genomföra stödåtgärder redan under 2020 och innan ändringarna i skattelagarna har trätt i kraft.

Utifrån denna bedömning föreslås det att lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 6 och 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 8 § 1 mom.
19 punkten, sådan den lyder i lag 788/2016, samt
fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1077/2008 och 456/2015, en ny
7 punkt som följer:

6 §

Skattepliktig inkomst är inte

7) stöd som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen (1096/1996) eller stöd som avses i 1 a kap. i
lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) när stöden i fråga beviljas stöd-
mottagaren i form av varor eller tjänster.

8 §

Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro bland andra:

19) rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt
(484/2012)samt medieavgift för samfund som ska betalas med stöd av landskapslagen
(2019:103) om medieavgift,

Denna lag träder i kraft den 20.

Lagens 6 § 1 mom. 7 punkt tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2020.
Lagens 8 § 1 mom. 19 punkt tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021.

2.

Lag

om ändring av 4 och 6 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) 6 § 1 mom. 14 punkten, sådan den lyder i lag 491/2012, samt
fogas till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 718/1990, 1541/1992 och 1571/2019, ett nytt 5 mom. som följer:

4 §

Som skattepliktig inkomst av jordbruket betraktas inte stöd som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen (1096/1996) eller stöd som avses i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) när stöden i fråga beviljas stödmottagaren i form av varor eller tjänster.

6 §

Ovan i 4 § avsedda avdragbara utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande äro bland andra:

14) rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt (484/2012) samt medieavgift för samfund som ska betalas med stöd av landskapslagen (2019:103) om medieavgift.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 4 § 5 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2020. Lagens 6 § 1 mom. 14 punkt tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021.

3.

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 31 § 8 mom., sådant det lyder i lag 489/2012, samt
fogas till lagen en ny 92 d § som följer:

31 §

Särskilda stadganden om naturliga avdrag

Den rundradioskatt för personer som avses i lagen om rundradioskatt (484/2012) och den medieavgift för personer som avses i landskapslagen (2019:103) om medieavgift är inte en avdragbar utgift.

92 d§

Vissa stöd för natur- och vattenskydd

Skattepliktig inkomst är inte stöd som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen (1096/1996) eller stöd som avses i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) när stöden i fråga beviljas stödmottagaren i form av varor eller tjänster.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 92 d § tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2020. Lagens 31 § 8 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021.

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Matti Vanhanen

1.

Lag

om ändring av 6 och 8 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut:
ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 8 § 1 mom. 19 punkten, sådan den lyder i lag 788/2016, samt fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1077/2008 och 456/2015, en ny 7 punkt som följer:

Gällande lydelse	Föreslagen lydelse
6 § Skattepliktig inkomst är inte -----	6 § Skattepliktig inkomst är inte ----- 7) stöd som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen (1096/1996) eller stöd som avses i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) när stöden i fråga beviljas stödmottagaren i form av varor eller tjänster.
8 § Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro bland andra: ----- 19) rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt (484/2012), -----	8 § Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro bland andra: ----- 19) rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt (484/2012) samt medieavgift för samfund som ska betalas med stöd av landskapslagen (2019:103) om medieavgift, ----- Denna lag träder i kraft den 20. .Lagens 6 § 1 mom. 7 punkt tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2020. Lagens 8 § 1 mom. 19 punkt tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021. -----

2.

Lag

om ändring av 4 och 6 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut:
ändras i inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) 6 § 1 mom. 14 punkten, sådan den lyder i lag 491/2012, samt
fogas till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 718/1990, 1541/1992 och 1571/2019, ett nytt 5 mom. som följer:

<i>Gällande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
4 §	4 § <i>Som skattepliktig inkomst av jordbruket betraktas inte stöd som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen (1096/1996) eller stöd som avses i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) när stöden i fråga beviljas stödmottagaren i form av varor eller tjänster.</i>
6 § Ovan i 4 § avsedda avdragbara utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande äro bland andra: 14) rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt (484/2012).	6 § Ovan i 4 § avsedda avdragbara utgifter för inkomstens förvärvande och bibehållande äro bland andra: 14) rundradioskatt för samfund som ska betalas med stöd av lagen om rundradioskatt (484/2012) <i>samt medieavgift för samfund som ska betalas med stöd av landskapslagen (2019:103) om medieavgift.</i> <i>Denna lag träder i kraft den 20 .</i> <i>Lagens 4 § 5 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2020. Lagens 6 § 1 mom. 14 punkt tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021.</i>

3.

Lag

om ändring av om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut:

ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 31 § 8 mom., sådant det lyder i lag 489/2012, samt fogas till lagen en ny 92 d § som följer:

Gällande lydelse	Föreslagen lydelse
31 § <i>Särskilda stadganden om naturliga avdrag</i> Den rundradioskatt för personer som avses i lagen om rundradioskatt (484/2012) är inte en avdragbar utgift.	31 § <i>Särskilda stadganden om naturliga avdrag</i> Den rundradioskatt för personer som avses i lagen om rundradioskatt (484/2012) och den medieavgift för personer som avses i landskapslagen (2019:103) om medieavgift är inte en avdragbar utgift.
	92 d § <i>Vissa stöd för natur- och vattenskydd</i> <i>Skattepliktig inkomst är inte stöd som avses i 1 a kap. i naturvårdslagen (1096/1996) eller stöd som avses i 1 a kap. i lagen om vatten- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004) när stöden i fråga beviljas stöd-mottagaren i form av varor eller tjänster.</i> <i>Denna lag träder i kraft den 20 .</i> <i>Lagens 92 d § tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2020. Lagens 31 § 8 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2021.</i>